

SYLLABUS / РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Course of study (code) / Назва дисципліни (шифр)	Земельне та аграрне право LW0812C ZMPR (ПР-21-1мб)	
Academic year / Навчальний рік - Семестр		2022/2023 –1 семестр
Course of study / Назва спеціальності	081 ПРАВО	
Educational program / Освітня програма		«ПРАВО»
Education - ECTS / Рівень – Кредити	Перший (короткий цикл) вищої освіти - 4 ECTS	
Status / Статус	Вибіркова	
Learning language / Мова навчання	Українська	
Author / Укладач	Теличко Оксана Анатоліївна, кандидат юридичних наук, доцент, Державний університет економіки і технологій, e-mail: telichko_oa@kneu.dp.ua, http://orcid.org/0000-0003-2536-7442 моб. +380679945683	
Консультації		пн, 13.00-14.00

A. OBJECTIVE OF THE SUBJECT / МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою курсу є - вивчення основних положень земельного та аграрного права, засвоєння змісту земельно-правових інститутів, об'єктивних закономірностей їх розвитку; орієнтуватися у системі нормативних актів, що регулюють земельні та аграрні правовідносини, правильно їх застосовувати і тлумачити; володіти основними правовими засобами захисту прав і законних інтересів суб'єктів земельних та аграрних правовідносин.

B. SUBJECT PROGRAM / ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Предмет, метод, принципи, система та джерела земельного права України

Поняття і предмет земельного права. Особливість земельного права як галузі права. Місце земельного права і системи права України. Методи регулювання в земельному праві. Принципи земельного права: загальноправові і спеціальні. Система земельного права. Правові інститути, які регулюють земельні правовідносини суб'єктів земельного господарювання.

Поняття і види джерел земельного права. Зміст земельного законодавства. Правові форми актів земельного законодавства. Характерні ознаки земельного законодавства. Конституція України – правова основа земельного права. Закони – основні джерела земельного права. Підзаконні нормативні акти. Внутрішньогосподарські локальні акти як окреме джерело земельного права.

Тема 2. Право власності на землю

Поняття та зміст права власності на землю. Об'єктивне та суб'єктивне розуміння права власності на землю. Земля як об'єкт права власності на землю. Суб'єкти права власності на землю (державна, територіальна громада, громадянин як суб'єкти права власності на землю). Форми права власності на землю (державна, комунальна, приватна форми власності на землю). Підстави та порядок виникнення права власності на землю. Рішення органу влади про передачу земельної ділянки громадянину у приватну власність; цивільно-правова угода; успадкування земельної ділянки - юридичні факти, що є підставою виникнення права власності на землю. Поняття, загальна характеристика приватизації земель. Особливості приватизації земель різних категорій. Порядок придбання земельної ділянки за давністю користування (набувальна давність). Порядок набуття земельних ділянок у власність юридичними особами. Підстави та порядок виникнення права комунальної власності на землю. Підстави та порядок виникнення права державної власності на землю. Підстави та порядок припинення права власності на землю. Приватизація земель, які перебували у власності держава як підстава припинення права державної власності на землю. Розмежування земель державної та комунальної власності. Передача земельної ділянки державної власності у комунальну власність. Укладання цивільно-правових угод як підстава припинення права державної та комунальної власності. Підстави припинення права приватної власності. Права та обов'язки власників земельних ділянок. Право власника земельної ділянки щодо володіння нею.

Тема 3. Право користування землею.

Загальна характеристика права землекористування (об'єктивне та суб'єктивне розуміння). Суб'єкти та об'єкти права землекористування. Окремі титули права землекористування, їхній зміст та загальна характеристика. Види права землекористування. Права та обов'язки землекористувачів. Особливості права постійного землекористування. Суб'єкти та об'єкти права постійного землекористування. Підстави виникнення та припинення права землекористування. Права та обов'язки землекористувачів. Поняття оренди землі. Договір оренди земельної ділянки. Істотні умови договору оренди земельної ділянки. Правове регулювання оренди земель сільськогосподарського та іншого призначення. Поняття та класифікація обмежень прав на землю. Земельні сервітути як форма обмеження прав на землю. Приватні земельні сервітути. Публічні земельні сервітути. Підстави

та порядок виникнення та припинення права земельного сервіту. Обмеження прав на землю, які впливають із права добросусідства. Способи забезпечення права добросусідства. Підтримання та відновлення меж земельних ділянок.

Тема 4. Обмеження прав на землю.

Поняття та види обмежень прав на землю. Земельний сервітут як форма обмеження прав на землю. Право добросусідства. Обмеження прав на земельну ділянку в інтересах третіх осіб та в суспільних інтересах.

Тема 5. Управління в галузі використання і охорони земель

Система і повноваження державних органів у галузі земельних відносин. Поняття і зміст землеустрою. Сутність землеустрою, основні види землевпорядних робіт. Державний земельний кадастр. Складові частини та порядок ведення державного земельного кадастру. Контроль за використанням та охороною земель. Правові засади державного, самоврядного та громадського контролю за використанням та охороною земель. Поняття та сутність моніторингу земель.

Тема 6. Склад та категорії земель України

Поняття і склад земель історико-культурного призначення. Правовий режим земель історико-культурного призначення. Законодавство, що визначає правовий режим земель історико-культурного призначення. Правові форми використання, відтворення та охорони земель історико-культурного призначення. Структурно-функціональне забезпечення правового режиму земель історико-культурного призначення. Поняття, склад та загальна характеристика правового режиму земель лісового фонду. Законодавство, що визначає режим земель лісового фонду. Особливості правового режиму земель лісового фонду. Правові форми використання, відтворення та охорони земель лісового фонду. Порядок використання земель лісового фонду. Право лісового землекористування. Суб'єкти лісового землекористування. Об'єкти лісового землекористування. Зміст лісового землекористування. Підстави виникнення, зміни та припинення лісового землекористування. Поняття, склад та загальна характеристика правового режиму земель водного фонду. Законодавство, що визначає режим земель водного фонду. Особливості правового режиму земель водного фонду. Правові форми використання земель водного фонду. Порядок використання земель водного фонду. Поняття і загальна характеристика земель промисловості, транспорту, зв'язку, оборони та іншого несільськогосподарського призначення. Правове регулювання у галузі використання, відтворення та охорони земель промисловості, транспорту, зв'язку, оборони та іншого несільськогосподарського призначення. Особливості правового режиму земель промисловості, транспорту, зв'язку, оборони та іншого несільськогосподарського призначення.

Тема 7. Охорона земель

Поняття та зміст правової охорони земельних ресурсів. Правова охорона земель як просторово-територіального базису. Особливості правової охорони ґрунтів. Стандартизація і нормування в галузі охорони земель. Правовий режим екологічно уражених земель.

Тема 8. Загальні положення аграрного права.

Загальні положення аграрного права як галузі права. Специфіка аграрного права як комплексної галузі права. Система джерел аграрного права. Сутність, структура та види аграрних правовідносин. Поняття, суть і принципи державного регулювання сільського господарства.

Тема 9. Організаційно-правові форми суб'єктів аграрного господарювання.

Загальні засади правового статусу суб'єктів аграрного господарювання. Правове становище державних та комунальних сільськогосподарських підприємств. Правове становище сільськогосподарських товариств. Правовий статус сільськогосподарського кооперативу. Правове становище фермерських господарств. Правове регулювання ведення особистих селянських господарств.

Тема 10. Правове регулювання здійснення окремих видів сільськогосподарської діяльності: загальні засади правового регулювання племінної справи у тваринництві, бджільництва, рибництва, а також ветеринарної медицини.

Загальні засади правового регулювання охорони прав на сорти рослин, насінництва, захисту рослин, а також вирощування наркотичних рослин.

Система і повноваження органів державного управління у зазначених сферах сільськогосподарського виробництва.

Тема 11. Правове забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції

Поняття та загальна характеристика правового забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції.

Державне регулювання відносин щодо забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції.

Права та обов'язки виробників і продавців (постачальників) щодо забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції.

Тема 12. Відповідальність за порушення земельного та аграрного законодавства.

Загальна характеристика юридичної відповідальності за порушення земельного та аграрного законодавства.

Правопорушення як підстава юридичної відповідальності. Дисциплінарна відповідальність за земельні та аграрні

SYLLABUS / РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

правопорушення. Цивільно-правова відповідальність за порушення земельного та аграрного законодавства. Адміністративна відповідальність за порушення земельного та аграрного законодавства. Кримінальна відповідальність за порушення земельного та аграрного законодавства.

C. LIST OF COMPETENCIES AND STUDIES TARGETED RESULTS / ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК06 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК07 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК09 Здатність працювати автономно та в команді, навички міжособистісної взаємодії. ЗК10 Здатність приймати обґрунтовані рішення.
Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	СК01. Володіння знаннями з наукових понять, теорій та методів, необхідних для розуміння процесів правотворення і правозастосування, їх походження і розвитку. СК02 Володіння знаннями в галузі права, необхідні для освоєння спеціалізовано-професійних дисциплін. СК03 Уміння орієнтуватись у системі законодавства України в різних сферах діяльності. СК04 Здатність застосовувати професійно-профільовані знання й практичні навички для розв'язання типових ситуаційних задач спеціальності; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. СК05 Здатність аргументувати вибір методів розв'язування ситуаційних задач, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення. СК09 Уміння визначати юридичну силу та межі чинності нормативно-правових актів; використовувати способи тлумачення та правила застосування юридичних норм. СК10 Здатність використовувати професійно-профільовані знання для реалізації захисту прав та інтересів; уявлення про підстави, умови та межі правової відповідальності.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПР04 формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми. ПР05 давати короткий висновок щодо окремих проблем з достатньою обґрунтованістю; ПР06 оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему. ПР07 узгоджувати план власного дослідження і самостійно формувати матеріали за визначеними джерелами; ПР08 використовувати різноманітні інформаційні джерела для засвоєння складних питань з певної теми. ПР09 самостійно визначати та формулювати ті питання, з яких потрібна допомога і діяти відповідно до рекомендацій ПР11 вільно володіти письмовою та усною державною мовою, правильно вживаючи правничу термінологію; ПР12 викладати матеріал з певної проблематики таким чином, щоб розкрити зміст основних питань; ПР13 відтворювати зміст, демонструючи розуміння з основних професійних та суспільних тем. ПР17 працювати в групі як учасник, формуючи власний внесок у виконання завдань групи. ПР20 застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки; ПР21 надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

D. SEMESTER PLAN / СЕМЕСТРОВИЙ ПЛАН

Тиждень/ Дата	Тема	Форма діяльності (заняття), години, формат	Завдання для СРС (література, ресурси в інтернеті, презентація, відеокурси)
	Тема 1 Предмет, метод, принципи, система та джерела земельного права України 1. Поняття і предмет земельного права. 2. Методи регулювання в земельному праві. 3. Основні принципи земельного права. 4. Система земельного права. 5. Джерела земельного права. 6. Земельні правовідносини.	Лекція, (2 год), F2F Практичне заняття, (2 год), F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 3 додаткова 1, 2 1. Що є предметом земельного права? 2. Як визначають метод земельного права? 3. Які основні принципи земельного права та в чому їхня сутність? 4. Що містить система земельного права? 5. Основні джерела земельного права (наведіть приклади). 6. Особливості земельних правовідносин.

SYLLABUS / РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Тема 2. Право власності на землю	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 3, 15 додаткова 1, 2, 3
	1. Поняття та основні ознаки права власності на землю. 2. Право приватної власності на землю. 3. Право комунальної власності на землю. 4. Право державної власності на землю. 5. Право власності на землю іноземних громадян, іноземних юридичних осіб та іноземних держав. 6. Право спільної власності на землю. 7. Права та обов'язки власників земельних ділянок.	Практичне заняття (дискусія, групова робота) (2 год) F2F	1. Які існують форми власності на землю згідно з чинним законодавством України? 2. Що є об'єктом права земельної власності? 3. У якому розмірі можна безоплатно одержати земельну ділянку для дачного будівництва? 4. Хто є суб'єктом права комунальної власності на землю? 5. Хто є суб'єктом права державної власності на землю? 6. Яким суб'єктам земельна ділянка може належати на праві спільної сумісної власності?
	Тема 3. Право користування землею	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 3, 4, 11, 14, 18 додаткова 1, 2, 3
	1. Поняття і види права землекористування 2. Право постійного землекористування 3. Право орендного землекористування 4. Права та обов'язки землекористувачів	Практичне заняття (самостійна, групова робота) (2 год) F2F	1. Суб'єкти та об'єкти права землекористування. 2. Окремі титули права землекористування, їхній зміст та загальна характеристика. 3. Види права землекористування. 4. Особливості права постійного землекористування. 5. Підстави виникнення та припинення права землекористування. 6. Права та обов'язки землекористувачів. 7. Поняття оренди землі.
	Тема 4. Обмеження прав на землю	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 3 додаткова 1, 2
	1. Поняття та види обмежень прав на землю. 2. Земельний сервітут як форма обмеження прав на землю. 3. Право добросусідства. 4. Обмеження прав на земельну ділянку в інтересах третіх осіб та в суспільних інтересах.	Практичне заняття (2 год) F2F	1. Дайте визначення поняттю «обмеження» використання земельної ділянки. 2. Дайте визначення поняттю «обтяження» використання земельної ділянки. 3. Якими нормативно-правовими актами регулюються правила добросусідства?
	Тема 5. Управління в галузі використання і охорони земель	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 25, 26, 29 додаткова 1, 2
	1. Повноваження державних органів у галузі земельних відносин. 2. Поняття і зміст землеустрою. 3. Державний земельний кадастр. 4. Контроль за	Практичне заняття (2 год) F2F	1. Система і повноваження органів державного управління у сфері земельних відносин. 2. Сутність землеустрою, основні види землевпорядних робіт. 3. Складові частини та порядок ведення державного земельного кадастру. 4. Поняття та сутність моніторингу земель. 5. Економічна оцінка земель.

SYLLABUS / РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	використанням та охороною земель.		6.Облік кількості та якості земель. 7.Види контролю за використанням та охороною земель. 8.Агрохімічна паспортизація земель.
	Тема 6. Склад та категорії земель України	Лекція (4 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 21, 22, 30, 31,32, 34, 35,38,39 додаткова
	1.Склад та цільове призначення земель України. 2.Землі сільськогосподарського призначення. 3.Землі житлової та громадської забудови. 4.Землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення. 5.Землі оздоровчого призначення. 6.Землі рекреаційного призначення. 7.Землі історико-культурного призначення. 8.Землі лісогосподарського призначення. 9.Землі водного фонду. 10. Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.	Практичне заняття (2 год) F2F	Практичне заняття №1. 1. Склад земельного фонду України. 2.Порядок віднесення земель до певної категорії, зміни цільового призначення земель. 3.Процедура зміни цільового призначення земель, які перебувають у власності громадян або юридичних осіб. 4.Правовий режим земель сільськогосподарського призначення. 5. Правовий режим земель житлової та громадської забудови. 1. Правий режим землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення; 2. Правовий режим земель оздоровчого призначення; 3. Правовий режим землі рекреаційного призначення; 4. Правовий режим земель історико-культурного призначення; 5. Правовий режим земель лісогосподарського призначення; 6. Правовий режим земель водного фонду; 7. Правовий режим земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення. Підготувати клопотання про зміну цільового призначення земель, що перебувають у приватній власності громадян України.
	Тема 7. Охорона земель	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 23, 24, 26,27, 45, 54 додаткова 1,2
	1.Поняття та зміст правової охорони земельних ресурсів. 2.Правова охорона земель як просторово-територіального базису. 3.Особливості правової охорони ґрунтів. 4.Правовий режим екологічно уражених земель.	Практичне заняття (2 год) F2F	1. Дайте визначення поняттю «Охорона земель» 2. Що є об'єктом охорони земель? 3. Назвіть заходи охорони земель? 4. Територіальна охорона земель це? 5. Яка різниця між забрудненням та засміченням земель? 6. Дайте визначення поняттям рекультивация та меліорації земель. 7. Розкрийте поняття техногенно забруднені землі.
	Тема 8. Загальні положення аграрного права.	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, додаткова 3,4
	1.Поняття і предмет аграрного права. 2.Методи регулювання в аграрному праві. 3.Основні принципи аграрного права. 4.Система аграрного права. 5.Джерела аграрного права. 6.Аграрні правовідносини.	Практичне заняття (2 год) F2F	1.Співвідношення аграрного права із суміжними галузями права. 2.Завдання і система науки аграрного права. Значення науки аграрного права в реалізації завдань аграрної реформи в Україні. 3.Правові акти Уряду України та органів державного управління в системі аграрного права. 4.Види та юридична сила локальних актів як джерел аграрного права. 5.Поняття та підстави виникнення аграрних правовідносин.

	7. Співвідношення аграрного права із суміжними галузями права		6. Класифікація аграрних правовідносин.
	Тема 9. Організаційно-правові форми суб'єктів аграрного господарювання. 1. Загальні засади правового статусу суб'єктів аграрного господарювання. 2. Правове становище державних та комунальних сільськогосподарських підприємств. 3. Правове становище сільськогосподарських товариств. 4. Правовий статус сільськогосподарського кооперативу. 5. Правове становище фермерських господарств. 6. Правове регулювання ведення особистих селянських господарств.	Лекція (2 год) F2F Практичне заняття (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 4,5,9,10,11,13 додаткова 3,4 1. Яка особа визнається сільськогосподарським товаровиробником? 2. Поняття і класифікація п аграрних товаровиробників. 3. Правосуб'єктність колективних та кооперативних сільськогосподарських підприємств. 4. Поняття та правові ознаки фермерського господарства. 5. Правовий статус особистого селянського господарства.
	Тема 10. Правове регулювання здійснення окремих видів сільськогосподарської діяльності. 1. Правове регулювання племінної справи у тваринництві. 2. Правове регулювання бджільництва. 3. Правове регулювання виробництва рибної продукції. 4. Правове регулювання ветеринарної медицини. 5. Охорона прав на сорти рослин. 6. Правове регулювання насінництва. 7. Правове регулювання захисту рослин.	Лекція (2 год) F2F Практичне заняття (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 42-52 додаткова 3,4 1. Правове регулювання організації виробництва в основних галузях сільського господарства: рослинництва, тваринництва, птахівництва тощо. Юридичні засади зайняття рослинництвом у сільському господарстві Правові засади виробництва, зберігання та реалізації зерна Правове регулювання у галузі виробництва цукру Правове забезпечення виноградарства і виноробства Правова регламентація здійснення насінництва та розсадництва Законодавчі вимоги щодо діяльності у сфері захисту рослин Правові засади селекційної діяльності у рослинництві Загальні правові засади ведення тваринництва Законодавча регламентація ведення племінної справи у тваринництві Правове забезпечення виробництва молока та молочних продуктів Правове регулювання аквакультури (рибництва) Правове забезпечення ведення бджільництва 2. Права та обов'язки сільськогосподарських організацій по організації і веденню основних видів діяльності. 3. Правове регулювання селекційної та племінної діяльності.
	Тема 11. Правове забезпечення якості та	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 45, 53 додаткова 3,4

	<p>безпеки сільськогосподарської продукції</p> <p>1. Поняття та загальна характеристика правового забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції.</p> <p>2. Державне регулювання відносин щодо забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції.</p> <p>3. Права та обов'язки виробників і продавців (постачальників) щодо забезпечення якості та безпеки сільськогосподарської продукції.</p>		<p>1. Поняття безпечності та якості сільськогосподарської продукції.</p> <p>2. Система нормативно-правових актів у сфері забезпечення безпечності та якості сільськогосподарської продукції.</p> <p>3. Система та компетенція державних органів у сфері забезпечення якості та безпечності сільськогосподарської продукції.</p> <p>4. Правові засади та сутність органічного виробництва. Правове регулювання відносин щодо використання ГМО в про цесі виробництва сільськогосподарської продукції.</p> <p>5. Правове регулювання застосування засобів захисту сільськогосподарських рослин. Карантин рослин.</p> <p>6. Правове регулювання ветеринарної медицини.</p> <p>7. Правове регулювання використання пестицидів та агрохімікатів у сільському господарстві.</p> <p>8. Права та обов'язки сільськогосподарських організацій по забезпеченню якості сільськогосподарської продукції</p>
	<p>Тема 12. Відповідальність за порушення земельного законодавства</p>	<p>Аудиторна лекція (2 год) F2F</p>	<p>Опрацювання літератури: основна 1,2,4,17,18,19 додаткова 1,2,3</p>
	<p>1. Загальна характеристика юридичної відповідальності за порушення земельного та аграрного законодавства.</p> <p>2. Дисциплінарна відповідальність за земельні та аграрні правопорушення.</p> <p>3. Цивільно-правова відповідальність за порушення земельного та аграрного законодавства.</p> <p>4. Адміністративна відповідальність за порушення земельного та аграрного законодавства.</p> <p>5. Кримінальна відповідальність за порушення земельного та аграрного законодавства.</p>	<p>Практичне заняття (презентації, самостійна, дискусія) (2 год) F2F</p>	<p>1. Які види юридичної відповідальності застосовуються за порушення земельного законодавства?</p> <p>2. Що є об'єктом дисциплінарного правопорушення (проступку) земельно-правового характеру.</p> <p>3. У яких випадках настає матеріальна відповідальність за земельні (аграрні) правопорушення.</p>

Вивчення дисципліни передбачає виконання індивідуальних завдань. Кожен студент індивідуально виконує наступні завдання:
Індивідуальна робота

Підготуйте консультацію мешканцю м. Кривий Ріг щодо:

- 1.1. отримання у власність земельної ділянки державної або комунальної власності для ведення фермерського господарства;
- 1.2. отримання земельної ділянки комунальної власності в оренду для будівництва гаражу;
- 1.3. встановлення земельного сервітуту для прокладання водопроводу через суміжну земельну ділянку;
- 1.4. можливості та порядку отримання у власність земельної ділянки на безоплатній основі;
- 1.5. отримання земельної ділянки на праві постійного користування.

Замість науково-дослідницької роботи студенти можуть отримати 10 балів за вивчення онлайн курсу на платформі COURSEARA (<https://www.coursera.org/>).

SYLLABUS / РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Детальний план проведення практичних занять, завдання для практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи містяться в системі MOODLE у наступних:

1. Методичні рекомендації до практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи з курсу «Земельне та аграрне право».

E. BASIC LITERATURE (OBLIGATORY TEXTBOOKS) / ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА (ОБОВ'ЯЗКОВІ ПІДРУЧНИКИ)

- Конституція України: офіц. текст. Київ: КМ, 2013. 96 с.
2. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст.356.
3. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001 р. № 2768-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 3-4. Ст.27.
4. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст.144.
5. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. Дата оновлення: 06.12.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15> (дата звернення: 09.01.2021).
6. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI. Дата оновлення: 16.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17>
7. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII. Дата оновлення: 03.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
8. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII. Дата оновлення: 16.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19>
9. Про кооперацію: Закон України від 10.07.2003 р. № 1087-IV. Дата оновлення: 15.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-15>
10. Про сільськогосподарську кооперацію: Закон України від 21.07.2020 р. № 819-IX. Дата оновлення: 15.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/819-20>
11. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003 р. № 973-IV. Дата оновлення: 15.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15>
12. Про сільськогосподарський перепис: Закон України від 23.09.2008 р. № 575-VI. Дата оновлення: 04.12.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/575-17>
13. Про особисте селянське господарство: Закон України від 15.05.2003 р. № 742-IV. Дата оновлення: 15.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/742-15>
14. Про оренду землі: Закон України 06.10.1998 р. № 161-XIV. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14>
15. Про землеустрій: Закон України від 22.05.2003 р. № 858-IV. Дата оновлення: 01.12.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15>
16. Про оцінку земель: Закон України від 11.12.2003 р. № 1378-IV. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1378-15>
17. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. Відомості Верховної Ради України. 1984. додаток до № 51. Ст.1122.
18. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25-26. Ст.131.
19. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. Відомості Верховної Ради України. 1971. додаток до № 50. Ст.375.
20. Податковий кодекс України: Закон України від 01.01.2011р. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112
21. Водний кодекс України від 6.06.1995 р. ВВРУ. -1995. -№ 24. Ст.189.
22. Кодекс України про надра від 27.07.1994 р. ВВРУ. 1994. №36. Ст. 341.
23. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. ВВРУ. 1991. № 41. Ст. 546.
24. Про меліорацію земель: Закон України від 14.01.2000 р. Урядовий кур'єр. 16.02.00.
25. Про Генеральну схему планування території України: Закон України від 7.02.2002 р. ВВРУ. 2002. № 30. Ст. 204.
26. Про охорону земель: Закон України від 19.06.2003 р. ВВРУ. 2003. № 39. Ст. 349.
27. Про державний контроль за використанням та охороною земель: Закон України від 19.06.2003 р. ВВРУ. 2003. - № 39. - Ст. 350.
28. Про благоустрій території: Закон України від 6.09.2005 р. Урядовий кур'єр. 2005. -19.10.05.
29. Про державний земельний кадастр: Закон України від 7 липня 2011 р. № 3613-VI Офіційний вісник України 2011. - № 60. стор. 64. стаття 2405. код акту 57877/2011.
30. Про мораторій на зміну цільового призначення окремих земельних ділянок рекреаційного призначення в містах та інших населених пунктах: Закон України від 17 березня 2011 р. № 3159-VI Офіційний вісник України 2011. № 28. стор. 19. стаття 1153. - код акту 55863/2011.
31. Про правовий режим земель охоронних зон об'єктів магістральних трубопроводів: Закон України від 17 лютого 2011 р. № 3041-VI Офіційний вісник України від 1 квітня 2011 р. 2011. № 22. стор. 13. стаття 898. - код акту 55373/2011.
32. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17 лютого 2011 р. № 3038-VI Відомості Верховної Ради України 2011. № 34. стор. 1544. стаття 343.
33. Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв): Закон України від 22.05.2003 р. ОВУ. 2003. № 26. Ст. 1252.
34. Про природно-заповідний фонд: Закон України від 16.06.1992 р. ВВРУ. 1992. № 34. Ст. 502.
35. Про транспорт: Закон України від 10.11.1994 р. ВВРУ. 1994. №51. Ст. 446.
36. Про планування і забудову територій: Закон України від 20.04.2000 р. ВВРУ. - 2000. - № 31. - Ст. 250.
37. Про охорону культурної спадщини: Закон України від 08.06.2000 р. № 1805-III ОВУ. 2000. № 27. Ст. 1112.
38. Про курорти: Закон України від 05.10.2000 р. № 2026-III ОВУ. 2000. № 44. Ст. 1884.
39. Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів Закон України від 09.07.2010 № 2480-VI // ОВУ. 2010 р. № 63. -Ст. 2184
40. Про меліорацію земель: Закон України від 14.01.2000 р. Урядовий кур'єр. 16.02.00.
41. Про Генеральну схему планування території України: Закон України від 7.02.2002 р. ВВРУ. 2002. № 30. Ст. 204.

SYLLABUS / РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

42. Про насіння і садивний матеріал: Закон України від 26 грудня 2002 р. ВВР. 2003. № 3. Ст. 92.
43. Про охорону прав на сорти рослин: Закон України від 21 квітня 1993 р. ВВР. 1993. № 21. –Ст. 218.
44. Про карантин рослин: Закон України від 30 червня 1993 р. ВВР. 1993. № 34. – Ст. 352.
45. Про пестициди і агрохімікати: Закон України від 02 березня 1995 р. ВВР. 1995. № 14. Ст. 91.
46. Про мисливське господарство та полювання: Закон України від 22 лютого 2000 р. ВВР. 2000. № 18. Ст. 132.
47. Про племінну справу у тваринництві: Закон України від 15 грудня 1993 року ВВР. 1994. № 2. Ст. 7.
48. Про ветеринарну медицину: Закон України від 25 червня 1992 року ВВР. 1992. № 36. Ст. 531.
49. Про ідентифікацію та реєстрацію тварин: Закон України від 04 червня 2009 року ВВР. 2009. № 42. Ст. 635. Дата оновлення: 09.12.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1445-17#Text>
50. Про бджільництво: Закон України від 25 червня 1992 року ВВР. 2000. № 21. Ст. 157.
51. Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них: Закон України від 06 лютого 2003 року Урядовий кур'єр. 2003. № 46. 12 березня.
52. Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів: Закон України від 08 липня 2011 року Офіційний вісник України. 2011. № 59. –Ст. 2351.
53. Про безпечність та якість харчових продуктів: Закон України від 6 вересня 2005 р. Відомості Верховної Ради України. – 2005. № 50. Ст. 533.
54. Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 27.02.1991 р. Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР), 1991, № 16, ст.198

F. COMPLEMENTARY LITERATURE / ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Килимник І.І., Міхно О.І. Земельне право України: навч. посіб. Харків: нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. 2015. 166 с.
2. Земельне право : підручник. НУ "ЮАУ ім. Ярослава Мудрого"/за ред. М. В. Шульги. Харків. : Право, 2013. 520 с.
3. Аграрне право України: підручник / В. М. Єрмоленко, О. В. Гафурова, М. В. Гребенюк та ін. / за заг. ред. В. М. Єрмоленка. Київ: Юрінком Інтер, 2010. 425 с.
4. Аграрне право: підруч. для студ. вищ. навч. закл. В.П. Жушман, В.М. Корнієнко, Г.С. Корнієнко та ін.; за ред. В.П. Жушмана та А.М. Статівки. – Х.: Право, 2010
5. Літошенко О. С. Земельне та аграрне право : навч. посіб. О. С. Літошенко. К. : КНЕУ, 2013. 525 с.

G. THE MOST IMPORTANT PUBLICATIONS OF THE AUTHOR(S) CONCERNING PROPOSED CLASSES / ОСНОВНІ ПУБЛІКАЦІЇ АВТОРА, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З ТЕМАТИКОЮ ЗАПЛАНОВАНИХ ЗАНЯТЬ

H. PREREQUISITE AND POSTREQUISITE / ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ

Дисципліни, які є необхідними передумовами для вивчення зазначеного курсу: цивільне право, господарське право.

Обов'язкового знання іноземних мов не потребує

I. SCOPE AND TYPE / КІЛЬКІСТЬ ВІДВЕДЕНИХ ГОДИН ТА ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ

	Денна	Заочна
Лекції	24	10
Практичні (лабораторні)	24	8
Самостійна робота студента (СРС)	60	90
Індивідуально-консультативна робота (ІКР)	12	12
Курсова робота	–	–

J. CURRENT AND FINAL EVALUATION / ПОТОЧНЕ ТА ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

	Денна	Заочна
Поточний контроль, в т.ч.:		
оцінювання під час аудиторних занять	36	10
виконання контрольних (модульних), індивідуальних робіт	-	25
виконання і захист завдань самостійної роботи	48	48
науково-дослідницька робота	6	7
Підсумковий контроль (екзамен)	10	10
Разом	100	100

Шкала балів	Оцінка за 4-бальною шкалою	Шкала ECTS
90 – 100	Відмінно	A
80 – 89	Добре	B
70 – 79		C
66 – 69		D
60 – 65	Задовільно	E
21 – 59	незадовільно з можливістю повторного складання екзамену (заліку)	FX
0 – 20	незадовільно з можливістю вивчення дисципліни за індивідуальним графіком у формі додаткової індивідуально-консультаційної роботи.	F

K. CODE OF CONDUCT OF THE COURSE / КОДЕКС ПОВЕДІНКИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є виконання наступних обов'язків:

- ❖ не запізнюватися на заняття;
- ❖ не пропускати заняття (як лекційні, так і практичні), в разі хвороби мати довідку або її ксерокопію;
- ❖ самостійно опрацьовувати весь лекційний матеріал та ресурси для самостійної роботи;
- ❖ при підготовці індивідуальних робіт, оцінюється якість та оригінальність наведених вами аргументів. Завдання з індивідуальної роботи повинно бути надіслано до 16:00 у попередній день перед семінаром. Усі повинні обов'язково підготувати індивідуальну роботу, а її відсутність з будь-яких причин не може бути виправданням.
- ❖ конструктивно підтримувати зворотній зв'язок з викладачем на всіх етапах проходження курсу (особливо під час виконання індивідуальних проектів/курсів проекту);
- ❖ своєчасно і самостійно виконувати всі передбачені програмою лабораторні та практичні завдання;
- ❖ брати очну участь у контрольних заходах;
- ❖ будь-яке відтворення результатів чужої праці (включаючи практичну роботу над командним проектом), в тому числі використання завантажених з Інтернету матеріалів, як власних результатів, кваліфікується, як порушення норм і правил академічної доброчесності, та передбачає притягнення до відповідальності у порядку, визначеному чинним законодавством.

L. METHODS OF CONDUCTING / МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для формувань компетентностей застосовуються такі методи навчання:

вербальні/словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда);

наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);

практичні (різні види практичних завдань, вирішення кейсів, виконання графічних робіт, практики);

пояснювально-ілюстративний, який передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами;

метод проблемного викладу;

дослідницький.

M. TOOLS, EQUIPMENT AND SOFTWARE / ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

мультимедійний клас з ПК, цифровий проектор

Zoom – хмарна платформа для відео і аудіо конференцій та вебінарів

ZELIS - система призначена для тестування знань студентів в двох режимах: автоматизований контроль знань та тестування по бланкам.

N. STUDENT RESOURCES, MOOC PLATFORMS / ЦИФРОВІ РЕСУРСИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТА ВІДКРИТІ ДИСТАНЦІЙНІ ОНЛАЙН КУРСИ

Студентам пропонується доступ до навчальних матеріалів дисципліни - moodle.kneu.dp.ua:

Coursea – безкоштовні онлайн-курси з різних дисциплін, у разі успішного закінчення яких користувач отримує сертифікат про проходження курсу.

EdX – онлайн-курси від закладів вищої освіти.

Prometheus – український громадський проект масових відкритих онлайн-курсів.

O. FEEDBACK/ ЗВОРОТНІЙ ЗВ'ЯЗОК

Електронні листи є найкращим способом зв'язатися з керівником курсу, і, будь ласка, додайте шифр групи в темі листа. Якщо ви надішлете мені електронне повідомлення, надайте мені, принаймні, 24 години, щоб відповісти. Якщо ви не отримаєте відповідь, відправте листа повторно.

P. ACADEMIC HONESTY/ АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Державний університет економіки і технологій очікує від студентів розуміння та підтримання високих стандартів академічної чесності. Приклади академічної не доброчесності включають такі: плагіат, зловживання інформацією із застарілих джерел мережі. Очікується, що вся робота, виконана відповідно до вимог курсу, є власною роботою

студента. Під час підготовки роботи, яка відповідає вимогам курсу, студенти повинні відрізняти власні ідеї від інформації, отриманої з інших джерел. Без попереднього письмового схвалення викладачем, студенти можуть не подавати один і той же звіт двічі.

Положення про академічну доброчесність у Державному університеті економіки і технологій
https://www.duet.edu.ua/uploads/normbase/243/pol_AD.pdf

APPROVED / ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням кафедри правового регулювання економіки Державного університету економіки і технологій - протокол № 11 від 28.06.2022 року

Укладач

О.А. Теличко

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Кафедрою правового регулювання економіки
Протокол № 11 від 28 06 2022 року
В.о. завідувача кафедри

О.А. Теличко

Науково-методичною радою Державного університету
економіки і технологій
Протокол № 1 від 20 вересня 2022 року
Голова науково-методичної ради

В.В. Орлов